

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BIH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI

PRAVOBRANITELJSTVA BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2023. GODINU

Sarajevo, lipanj 2024. godine

Kazalo

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA.....	2
1. MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	2
2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	5
II. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI.....	7
III. PREPORUKE ZA 2023. GODINU	8
IV. IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI.....	9
1. PREDMET I CILJ REVIZIJE	9
2. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA.....	9
3. DJELOKRUG, USTROJSTVO I RUKOVOĐENJE.....	11
4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	12
5. PRORAČUN PRAVOBRANITELJSTVA ZA 2023. GODINU	13
6. FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	13
6.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna.....	13
6.1.1. Usluge stručnog obrazovanja	14
6.2. Pregled prihoda i primitaka	14
6.2.1. Prihodi od naknada troškova postupka	14
6.3. Bilanca stanja	15
6.3.1. Potraživanja.....	15
7. UPOŠLJAVANJE I STATUS UPOSLENIH (ANGAŽIRANIH) OSOBA	17
7.1.1. Ugovori o djelu.....	17
8. JAVNE NABAVE.....	18
8.1.1. Nabava službenih vozila	18
9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA	20
PRIVICI.....	20

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Mišljenje neovisnog revizora se daje na temelju obavljene financijske revizije koja obuhvaća reviziju financijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Mišljenje

Obavili smo reviziju financijskih izvješća **Pravobraniteljstva Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Pravobraniteljstvo) koji obuhvaćaju: bilancu stanja na 31.12.2023. godine, pregled prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja po vrstama i projektima, pregled doznaka iz tekuće pričuve proračuna, te analizu izvršenja proračuna - tekstualni dio, za godinu koja završava na taj dan.

Prema našem mišljenju, financijska izvješća Pravobraniteljstva prikazuju istinito i fer, u svim značajnim aspektima, financijsko stanje imovine, obveza i izvora sredstava na 31.12.2023. godine, te prihode i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine¹ i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI)². Naše odgovornosti prema ISSAI standardima su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo o Pravobraniteljstvu u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju prema ISSAI 130 - Etički kodeks i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo kako su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

¹ Službeni glasnik BiH, broj 12/06

² Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri razine objava: INTOSAI načela (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Skretanje pozornosti³

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o finansijskim izvješćima, skrećemo pozornost na sljedeće:

- *na prihodima od troškova postupka su evidentirane uplate po osnovu glavnog duga koje ne predstavljaju prihode Pravobraniteljstva (točka 6.2.1. Izvješća);*
- *zbog ograničenja aplikacije ISEP i neprovedenog popisa ne možemo se pouzdati u iznos ukupnih potraživanja po predmetima koje vodi Pravobraniteljstvo navedenih u tekstualnom dijelu Godišnjeg finansijskog izvješća niti u iznos potraživanja po osnovu dosuđenih troškova sudbenih postupaka koja su u nadležnosti Pravobraniteljstva (točka 6.3.1. Izvješća).*

Odgovornosti rukovodstva za finansijska izvješća

Rukovodstvo Pravobraniteljstva je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvješća u skladu s primjenjivim okvirom finansijskog izvješćivanja na razini institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o financiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvješća koja ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijska izvješća kao cjelina sačinjena bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbrojno, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na temelju tih finansijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

³ Paragraf kojim revizor skreće pozornost korisnicima izvješća na pitanja koja su prezentirana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koja su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važna za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvješća; u revizijskoj praksi ovaj paragraf se naziva još i 'isticanje pitanja'.

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvješća, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljammo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola.
- Stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijska izvješća transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u svezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u unutarnjim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U svezi s revizijom finansijskih izvješća Pravobraniteljstva za 2023. godinu, obavili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Pravobraniteljstva za 2023. godinu u skladu su, u svim značajnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema ovom standardu su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo o Pravobraniteljstvu u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju prema ISSAI 130 - Etički kodeks i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo kako su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Skretanje pozornosti⁴

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pozornost na sljedeće:

- *nisu okončane aktivnosti na donošenju novog Pravilnika o unutarnjem ustroju i sistematizaciji Pravobraniteljstva (točka 3. Izvješća);*
- *angažiranje osoba putem ugovora o djelu za poslove iz djelokruga rada Pravobraniteljstva (točka 7.1.1. Izvješća);*
- *slabosti i nedostatke kod procesa javnih nabava (točka 8. Izvješća).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Pravobraniteljstva je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulirane i potvrđuje kako je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje

⁴ Paragraf kojim revizor skreće pozornost korisnicima izvješća na pitanja koja su prezentirana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koja su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važna za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvješća; u revizijskoj praksi ovaj paragraf se naziva još i 'isticanje pitanja'.

utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o financijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, financijske transakcije i informacije, u svim značajnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje Pravobraniteljstva, prema definiranim kriterijima, usklađeno s relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu financijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 27.6.2024. godine

GLAVNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v. r.

ZAMJENIK GLAVNOG REVIZORA

Nedžad Hajtić, v. r.

ZAMJENICA GLAVNOG REVIZORA

Neda Močević, v. r.

II. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) obavio je reviziju finansijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2023. godinu
- Zakon o financiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju institucija BiH
 - Instrukcija o privremenom financiranju institucija BiH za razdoblje siječanj - ožujak 2023. godine
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim institucijama na razini BiH
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o obveznim odnosima (dio koji se odnosi na ugovore o djelu)
- Zakon o Pravobraniteljstvu BiH.

III. PREPORUKE ZA 2023. GODINU

U Izvješću o obavljenoj financijskoj reviziji za 2023. godinu dano je sedam preporuka (pet novih i dvije ponovljene). Od navedenog broja četiri preporuke se odnose na financijska izvješća, a tri na usklađenost.

Osim navedenog, u 2023. godini smo za šest preporuka iz prethodne godine ocijenili da su u tijeku tako da će iste biti dalje praćene u pogledu njihove realizacije⁵.

U tablici koja slijedi prikazan je sažetak danih preporuka, dok su detaljni nalazi prezentirani po procesima u okviru pojedinačnih točaka Izvješća.

Tablica 1. Sažetak danih preporuka

Br. prep.	Tekst preporuke	Status preporuke
1	Preporučujemo Pravobraniteljstvu da prilikom odabira seminara preferira lokacije u zemlji u cilju racionalizacije izdataka po navedenom osnovu.	N
2	Pravobraniteljstvo je dužno redovitim godišnjim popisom obuhvatiti potraživanja po osnovu dosuđenih troškova sudbenih postupaka u cilju točnog izvješćivanja o iskazanim stanjima istih na kraju godine.	P
3	Potrebno je osigurati točnost unesenih podataka u ISEP sustavu, uspostavljanjem adekvatnog nadzora u skladu s važećim Pravilnikom o vođenju evidencija prihoda i potraživanja.	N
4	Pravobraniteljstvo treba u suradnji s Ministarstvom financija i trezora BiH i drugim institucijama koje zastupa uspostaviti odgovarajući sustav praćenja naplate potraživanja po osnovu glavnog duga.	N
5	Potrebno je osigurati zasebna izvješća o potraživanjima po osnovu glavnog duga i potraživanjima po osnovu dosuđenih troškova postupka.	N
6	Pravobraniteljstvo je dužno izvješćivati o realizaciji potpisanih ugovora/okvirnih sporazuma na portalu javnih nabava u skladu sa zakonskim odredbama.	P
7	Pravobraniteljstvo treba tehničke specifikacije vozila sačiniti tako da osigura aktivnu i pravičnu konkurenciju.	N

Status: N-nova, P-ponovljena⁶

⁵ Vidjeti točku 2. Izvješća

⁶ Nerealizirane preporuke iz prethodnog razdoblja su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

IV. IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

1. PREDMET I CILJ REVIZIJE

Predmet revizije su finansijska izvješća Pravobraniteljstva za 2023. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijska izvješća pouzdana i odražavaju li bilance u cijelosti rezultate poslovanja. Također, cilj revizije je procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sustav unutarnjih kontrola i funkciju unutarnje revizije.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu unutarnjih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

2. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA

U prethodnom Izvješću o obavljenj finansijskoj reviziji Pravobraniteljstva (za 2022. godinu) Ured za reviziju izrazio je mišljenja i to:

- mišljenje s rezervom o finansijskim izvješćima *jer nije potvrđena točnost iskazanih prihoda u finansijskim izvješćima Pravobraniteljstva zbog utvrđenih značajnih nepravilnosti i nedostataka vezano za evidentiranje, praćenje i izvješćivanje o prihodima i skretanje pozornosti na neprikazivanje potraživanja Pravobraniteljstva u glavnoj knjizi i finansijskim izvješćima;*
- pozitivno mišljenje o usklađenosti s skretanjem pozornosti na:
 - *neokončane aktivnosti na donošenju novog Pravilnika o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta,*
 - *istek mandata rukovodstva i stjecanje uvjeta za umirovljenje dva nositelja funkcije pravobranitelja i*
 - *angažiranje osoba putem ugovora o djelu za poslove koji nemaju karakter ugovora o djelu.*

U Izvješću za 2022. godinu su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti. Utvrdili smo kako je Pravobraniteljstvo u 2023. godini od ukupno 15 prethodno danih preporuka, realiziralo sedam, za šest preporuka je poduzelo aktivnosti na realizaciji istih, dok dvije preporuke nije realiziralo.

U narednoj tablici prikazan je pregled ocjene realizacije prethodno danih preporuka.

Tablica 2. Detaljan pregled ocjene realizacije prethodno danih preporuka

Br. prep.	Ocjena realizacije preporuke	Status
1	Pravobraniteljstvo je sačinilo Prijedlog novog pravilnika o unutarnjem ustroju koji je u proceduri usuglašavanja i osiguranja neophodnih mišljenja nadležnih institucija.	●
2	U tijeku su aktivnosti u cilju uspostave efektivnog sustava financijskog upravljanja i kontrole, a u skladu s važećim zakonodavnim okvirom.	●
3	Poduzimaju se aktivnosti na uspostavljanju sustava unutarnjih kontrola na način koji će osigurati usuglašenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, ali još uvijek postoje slabosti unutarnjih kontrola.	●
4	Pravobraniteljstvo je dostavilo Godišnje financijsko izvješće nadležnim institucijama u roku koji je određen Zakonom o financiranju institucija BiH i Pravilnikom o financijskom izvješćivanju institucija BiH.	✓
5	Pravobraniteljstvo je u zabilješkama uz financijska izvješća objelodanilo informaciju o ukupnim potraživanjima evidentiranim u pomoćnim evidencijama i ročnoj strukturi.	✓
6	Nisu konstatirane nepravilnosti prilikom trošenja sredstava za reprezentaciju.	✓
7	Pravobraniteljstvo je poduzimalo aktivnosti kako bi u glavnoj knjizi bili ispravno evidentirani prihodi po vrsti prihoda, ali još uvijek ima uplata koje se ne odnose na prihode Pravobraniteljstva.	●
8	Pravobraniteljstvo je donijelo novi Naputak o načinu i postupku odobravanja plaćanja dužnicima novčanih obveza u obrocima, ali još uvijek postoji prostor za unapređenje efikasnosti procesa naplate potraživanja kroz osiguranje dosljedne primjene propisanih pravila i procedura.	●
9	Pravobraniteljstvo je usuglasilo pomoćne evidencije prihoda s evidentiranim prihodima u glavnoj knjizi.	✓
10	Pravobraniteljstvo je u tekstualnom dijelu financijskih izvješća navelo uzroke neproporcionalnog izvršenja plana prihoda.	✓
11	Pravobraniteljstvo je u skladu s instrukcijom Ministarstva financija i trezora BiH u tekstualnom dijelu Godišnjeg financijskog izvješća navelo informacije o ukupnim potraživanjima evidentiranim u Informacijskom sustavu upravljanja predmetima Pravobraniteljstva i praćenja prihoda.	✓
12	Pravobraniteljstvo nije popisom obuhvatilo potraživanja po osnovu troškova postupka i glavnog duga.	✗
13	Pravobraniteljstvo je tijekom godine umirovilo osobe koje su ispunile zakonske uvjete.	✓
14	Pravobraniteljstvo je i u 2023. godini angažiralo osobe po osnovu ugovora o djelu za obavljanje redovitih poslova, ali je koncem godine broj osoba angažiranih po ovom osnovu smanjen.	●
15	Pravobraniteljstvo nije objavljivalo podatke o realizaciji ugovora u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavama.	✗

Status: ✓ realizirana preporuka⁷, ● preporuka čija je realizacija u tijeku⁸, ✗ nerealizirana preporuka⁹.

⁷ Realizirane su aktivnosti navedene u preporuci.

⁸ U tijeku je realizacija aktivnosti te stoga u ovom Izvješću nije dana nova preporuka, ali je dan opis stanja i provedenih aktivnosti.

⁹ Nisu poduzimane aktivnosti na realizaciji preporuke te je stoga u ovom Izvješću ponovljena preporuka za predmetni proces.

3. DJELOKRUG, USTROJSTVO I RUKOVOĐENJE

Pravobraniteljstvo je osnovano Zakonom o Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine¹⁰, a nadležno je za obavljanje poslova pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Bosne i Hercegovine, njenih institucija i drugih organizacija koje se financiraju iz proračuna Bosne i Hercegovine.

Organizacijska struktura je utvrđena Pravilnikom o unutarnjem ustroju i sistematizaciji Pravobraniteljstva iz 2005. godine i izmjenama iz 2009. godine, kojim su predviđena 23 izvršitelja.

Aktivnosti na izradi novog pravilnika o unutarnjem ustroju još uvijek nisu okončane. Prethodno rukovodstvo Pravobraniteljstva koje je bilo na mandatu do rujna 2023. godine je koncem 2021. godine donijelo odluku kojom se obustavlja daljnji rad na izradi novog Pravilnika o unutarnjem ustroju jer je u pripremi bio Nacrt novog zakona o Pravobraniteljstvu BiH kojim se trebao urediti status Pravobraniteljstva na drugačiji način u odnosu na dosadašnji te dodati nove nadležnosti. Novo rukovodstvo, imenovano u rujnu 2023. godine, je zbog neizvjesnosti oko usvajanja novog zakona o Pravobraniteljstvu, pokrenulo proceduru donošenja novog pravilnika o unutarnjem ustroju zbog suštinske potrebe za izmjenama istog. Naime, opisi poslova za određena radna mjesta ne odgovaraju postojećem stanju s obzirom na činjenicu da je od 2009. godine, kada je donesen Pravilnik o unutarnjem ustroju, došlo do promjena u zakonskoj regulativi te organizaciji određenih poslova na razini institucija BiH. Nakon postupka usuglašavanja opisa poslova službeničkih radnih mjesta Prijedlog pravilnika o unutarnjem ustroju je dostavljen na mišljenje Ministarstvu pravde BiH u veljači 2024. godine. U Mišljenju Ministarstva pravde BiH, od 19.2.2024. godine, navedene su određene primjedbe na Prijedlog pravilnika tako da je postupak usuglašavanja prijedloga pravilnika sa iznesenim primjedbama u razdoblju revizije bio u tijeku.

Po pitanju donošenja novog pravilnika o unutarnjem ustroju dali smo preporuku prethodne godine (preporuka 1, Tablica 2) te smo ocijenili kako Pravobraniteljstvo poduzima aktivnosti koje će biti predmet daljnjeg praćenja do okončanja implementacije preporuke u potpunosti.

Funkciju Pravobraniteljstva obavlja pravobranitelj i dva zamjenika pravobranitelja, a u radu im pomažu pomoćnici pravobranitelja. Pravobranitelj za svoj rad odgovara Vijeću ministara BiH i Parlamentarnoj skupštini BiH kojoj je dužan najmanje jednom godišnje podnijeti izvješće. Pravobranitelja i zamjenike pravobranitelja imenuje i razrješava Vijeće ministara BiH. Funkcija pravobranitelja podliježe rotaciji u razdobljima od po osam mjeseci. Do rujna 2023. godine Pravobraniteljstvom su rukovodili pravobranitelj i dva zamjenika pravobranitelja kojima je mandat istekao u prosincu 2021. godine. Vijeće ministara BiH je imenovalo pravobranitelja i dva zamjenika pravobranitelja 7.9.2023. godine na mandatno razdoblje od četiri godine.¹¹

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 08/02, 10/02, 44/04, 102/09 i 47/14

¹¹ Službeni glasnik BiH, broj 64/23

4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Pravobraniteljstvo je odgovorno za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Financijsko upravljanje i kontrola: Uspostavljanje i razvoj sustava unutarnjih kontrola obveza je svih institucija BiH u skladu sa Zakonom o financiranju institucija BiH¹².

Pravobraniteljstvo je u skladu sa Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provedbu procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH prethodnih godina sačinilo popis i mapu poslovnih procesa, utvrdilo i procijenilo rizike i izradilo registar rizika.

U tijeku godine ažurirane su mape poslovnih procesa i rizici, a novo rukovodstvo je po preporukama unutarnje revizije imenovalo radnu grupu za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrole, donijelo nalog o upravljanju rizicima te godišnji akcijski plan za uspostavljanje i unapređenje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Pravila i procedure kojima su regulirani procesi u finansijskom poslovanju su uglavnom iz prethodnih godina. Nisu ažurirani pravilnici o javnim nabavama i uporabi vozila iako su na snazi novi zakonski i podzakonski propisi.

Godišnje izvješće o finansijskom upravljanju i kontroli za 2023. godinu je sačinjeno i dostavljeno Središnjoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija i trezora BiH.

Pravobraniteljstvu je prethodne godine dana preporuka da treba poduzeti aktivnosti u cilju uspostavljanja efektivnog sustava finansijskog upravljanja i kontrole, a u skladu s važećim zakonodavnim okvirom (preporuka broj 2, Tablica 2).

U skladu s navedenim ocijenili smo kako Pravobraniteljstvo poduzima aktivnosti koje će biti predmet daljnjeg praćenja do okončanja implementacije preporuke u potpunosti.

Funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola: Na temelju provedene revizije utvrdili smo kako sustav unutarnjih kontrola u Pravobraniteljstvu u pojedinim procesima nije na zadovoljavajućoj razini. Konstatirane su slabosti u funkcioniranju unutarnjih kontrola kod procesa evidentiranja prihoda, popisa potraživanja te javnih nabava. Navedene slabosti najvećim dijelom su posljedica neadekvatne organizacijske strukture jer je značajan dio poslova koji se odnosi na materijalno-financijsko poslovanje u skladu s Pravilnikom o unutarnjem ustroju i sistematizaciji dodijeljen jednoj osobi, stručnom savjetniku za finansijske poslove, koja je često odsutna zbog bolovanja. Sistematizirano radno mjesto tajnika, koji bi u skladu s Pravilnikom o unutarnjem ustroju trebao da rukovodi organizacijskom jedinicom administracije Pravobraniteljstva, nije popunjeno već duže vremensko razdoblje tako da nije uspostavljen adekvatan nadzor i kontrola nad aktivnostima i poslovima koje su u nadležnosti istog, a to su finansijsko-materijalni poslovi i administrativno-tehnički poslovi.

U cilju osiguranja kontinuiteta poslovanja te umanjenja rizika od značajnih nepravilnosti u finansijskom poslovanju, dio poslova koji se odnose na finansijsko poslovanje je tijekom godine dodijeljen osobama angažiranim putem ugovora o djelu (tri različite osobe tijekom godine su bile angažirane na finansijsko-računovodstvenim poslovima), a poduzete su i aktivnosti na donošenju novog Pravilnika o unutarnjem ustroju (kao što je već opisano u točki 3. Izvješća).

¹² Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13 i 38/22

U svezi s preporukom da Pravobraniteljstvo treba uspostaviti organizaciju i sustav unutarnjih kontrola na način koji će osigurati usuglašenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te spriječiti greške u financijskom poslovanju (preporuka broj 3 u Tablici 2) ocijenili smo kako Pravobraniteljstvo poduzima aktivnosti koje ćemo pratiti i u narednom razdoblju do konačne implementacije preporuke.

5. PRORAČUN PRAVOBRANITELJSTVA ZA 2023. GODINU

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2023. godinu¹³, Pravobraniteljstvu su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 1.679.000 KM (tekući izdaci 1.409.000 KM i kapitalni izdaci 270.000 KM).¹⁴

U tijeku godine izvršene su dvije promjene strukture rashoda u iznosu od 119.000 KM koje je odobrilo Ministarstvo financija i trezora BiH¹⁵. Umanjeni su izdaci za naknade troškova uposlenih (15.000 KM), izdaci za PTT usluge (8.000 KM), nabavu materijala (6.000 KM) te izdaci za nabavu stalnih sredstva u obliku prava (90.000 KM), a povećani su izdaci za putne troškove (6.000 KM), izdaci za osiguranje (5.000 KM), ugovorene usluge (18.000 KM) i nabavu opreme (90.000 KM). Potreba za povećanjem sredstava za nabavu opreme javila se zbog izmjena Pravilnika o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila institucija BiH¹⁶ kojim su uvećane vrijednosti nabave vozila.

6. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Pravobraniteljstvo je sačinilo Godišnje financijsko izvješće za 2023. godinu i dostavilo ga nadležnim tijelima i institucijama u skladu s važećim propisima u propisanom roku. Tekstualni dio izvješća je sačinjen u skladu s Pravilnikom o financijskom izvješćivanju institucija BiH¹⁷ i Instrukcijom Ministarstva financija i trezora BiH za sačinjavanje godišnjeg izvješća.¹⁸ Dopune Godišnjeg financijskog izvješća vršene su u dijelu tekstualnog dijela izvješća.

6.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbrojno, u razdoblju od 1.1. do 31.12.2023. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 1.515.713 KM, što je za 163.287 KM manje u odnosu na odobreni proračun za 2023. godinu.

Vrijednosno značajni rashodi iz proračuna odnose se na: bruto plaće (832.048 KM), naknade troškova uposlenih (147.780 KM), izdatke za uporabu vozila (23.609 KM), ugovorene usluge (143.103 KM) te nabavu opreme (256.624 KM).

¹³ Službeni glasnik BiH, broj 22/23

¹⁴ Do usvajanja proračuna za 2023. godinu, Pravobraniteljstvo je raspolagalo sredstvima odobrenim prema Instrukciji o privremenom financiranju institucija BiH za razdoblje siječanj - ožujak 2023. godine, broj: 05-16-2-8338-2/22 od 28.12.2022. godine, koju je donio ministar financija i trezora Bosne i Hercegovine.

¹⁵ Odluke MFT br. 05-16-2-5143-2 od 10.07.2023. i 05-16-2-5143-6/23 od 23.11.2023. godine

¹⁶ Službeni glasnik BiH, broj 34/23

¹⁷ Službeni glasnik BiH, broj 25/15, 91/17 i 2/24

¹⁸ Instrukcija za sačinjavanje godišnjeg izvješća o izvršenju Proračuna proračunskih korisnika za razdoblje 01.01.-31.12.2022. godine, broj 05-16-2-15-1/24 od 04.01.2024. godine

Pregled rashoda i izdataka iz proračuna prikazan je u Tablici I. u privitku Izvješća.

U daljnjem tekstu navodimo nalaze revizije.

6.1.1. Usluge stručnog obrazovanja

Izdaci za usluge stručnog obrazovanja ostvareni su u iznosu od 9.010 KM i najvećim dijelom se odnose na plaćene kotizacije za edukacije uposlenih u inozemstvu u organizaciji specijaliziranih firmi za edukaciju iz Bosne i Hercegovine (5.915 KM). Teme koje su obrađene na tim seminarima odnose se na uredsko poslovanje, rad u pisarnici, upravljanje promjenama i stresom, rješavanje konflikata i zaštita mentalnog zdravlja i sl. Pored isplaćenih troškova kotizacija, isplaćeni su i troškovi službenog putovanja tako da je za predmetne namjene realizirano ukupno 21.606 KM.

Nisu nam prezentirane analize za odabir tema edukacija te raspoloživosti obrada istih tema u zemlji.

PREPORUKA 1

Preporučujemo Pravobraniteljstvu da prilikom odabira seminara preferira lokacije u zemlji u cilju racionalizacije izdataka po navedenom osnovu.

6.2. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama u razdoblju od 1.1. do 31.12.2023. godine, iskazani su u Godišnjem financijskom izvješću u iznosu od 790.523 KM, a odnose se na prihode od eksproprijacije imovine – ostali prihodi (523.657 KM), prihode od naknada troškova postupka (213.295 KM) te primitke od prodaje vozila (53.390 KM).

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Tablici III. u privitku Izvješća.

6.2.1. Prihodi od naknada troškova postupka

U financijskom izvješću Pravobraniteljstva iskazani su prihodi od naknada troškova postupka u iznosu od 213.295 KM.

Prethodne godine su okviru ovih prihoda bili iskazani i prihodi od eksproprijacije imovine koje je Pravobraniteljstvo u 2023. godini, shodno preporukama revizije i u skladu s instrukcijama Ministarstva financija i trezora BiH, evidentiralo na poseban konto u glavnoj knjizi. Međutim, utvrdili smo kako su na prihodima od naknada troškova postupka evidentirane i uplate koje ne predstavljaju prihode Pravobraniteljstva. Naime, utvrdili smo kako su evidentirane uplate po osnovu potraživanja za glavni dug koji ne predstavljaju prihod Pravobraniteljstva već drugih institucija Bosne i Hercegovine koje Pravobraniteljstvo zastupa.

Krajem godine sačinjene su nove instrukcije o uplati prihoda po osnovu glavnog duga i troškova postupka u cilju pravilnog evidentiranja prihoda Pravobraniteljstva u glavnoj knjizi.

Pravobraniteljstvu je prethodne godine dana preporuka da osigura da se u glavnoj knjizi evidentiraju samo prihodi koji predstavljaju prihode Pravobraniteljstva (preporuka broj 7 u Tablici 2). U skladu s navedenim ocijenili smo kako Pravobraniteljstvo poduzima aktivnosti koje će biti predmet daljnjeg praćenja do okončanja implementacije preporuke u potpunosti.

6.3. Bilanca stanja

U bilanci stanja na 31.12.2023. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 152.371 KM. Ukupne obveze s izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 443.443 KM.

Značajne stavke bilance stanja odnose se na neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (151.182 KM), obveze prema uposlenima (74.954 KM), razgraničene rashode za nabavu roba i usluga po ugovorima zaključenim u 2023. godini koji su realizirani u narednoj godini (203.818 KM).

Bilanca stanja prikazana je u Tablici II. u privitku Izvješća.

6.3.1. Potraživanja

Ured je prethodne godine dao preporuku Pravobraniteljstvu da u suradnji s Ministarstvom financija i trezora BiH poduzme aktivnosti na iznalaženju odgovarajućeg modela za knjigovodstveno evidentiranje potraživanja po osnovu pravosnažnih sudbenih presuda iz pomoćnih evidencija u Glavnu knjigu.

Prema odgovoru Ministarstva financija i trezora BiH od 31.8.2023. godine uplate po osnovu okončanih sudbenih sporova (potpuno ili djelomično) ili eventualno neuplaćivanje i pokretanje prinudne naplate ne predstavlja računovodstveno potraživanje Pravobraniteljstva BiH, već potencijalne buduće proračunske prihode po osnovu prihoda od naknada troškova postupka. Navedeno je kako sudbene presude i njihova vjerojatnoća naplate trebaju biti predmet objave i detaljnih obrazloženja u tekstualnom dijelu godišnjih izvješća Pravobraniteljstva.

Pravobraniteljstvo je u tekstualnom dijelu Godišnjeg financijskog izvješća navelo informacije o ukupnim potraživanjima prema podacima iz Informacijskog sustava upravljanja predmetima Pravobraniteljstva i sustava praćenja prihoda (ISEP) s napomenom kako ista podrazumijevaju potraživanja o svim aktivnim predmetima koje Pravobraniteljstvo vodi uključujući potraživanja o glavnom dugu i potraživanja o troškovima postupka. Dakle, objavljeni iznos potraživanja po godinama (potraživanja u iznosu 11,6 milijuna KM) obuhvaća sva potraživanja institucija BiH po pravosnažnim sudbenim presudama u predmetima u kojima Pravobraniteljstvo zastupa iste. Također je navedeno kako aplikacija ISEP trenutačno nema mogućnost kreiranja zasebnih izvješća po različitim osnovama za potraživanje (potraživanjima po osnovu glavnog duga i potraživanja po osnovu dosuđenih troškova postupka, kamatama i dr.) i da je postupak nadogradnje ISEP aplikacije u tijeku.

Potraživanja evidentirana u ISEP aplikaciji nisu bila predmet godišnjeg popisa.

PREPORUKA 2

Pravobraniteljstvo je dužno redovitim godišnjim popisom obuhvatiti potraživanja po osnovu dosuđenih troškova sudbenih postupaka u cilju točnog izvješćivanja o iskazanim stanjima istih na kraju godine.

Revizorskim postupcima smo ustanovili kako postoje greške u evidentiranim iznosima potraživanja po sudbenim presudama u ISEP sustavu (npr. u ISEP sustav je unesen iznos od 800.000 KM, a u sudbenoj presudi 80.000 KM). Navedeno ukazuje na to da postoje slabosti unutarnjih kontrola u dijelu nadzora i kontrole nad unosom podataka te da se nije postupalo u skladu s Pravilnikom o vođenju evidencija prihoda i potraživanja Pravobraniteljstva koje je doneseno u travnju 2020. godine.

PREPORUKA 3

Potrebno je osigurati točnost unesenih podataka u ISEP sustavu, uspostavljanjem adekvatnog nadzora u skladu s važećim Pravilnikom o vođenju evidencija prihoda i potraživanja.

Pored toga ustanovili smo kako ima slučajeva da je dužnik isplatio dugovanje u cijelosti (i glavni dug i troškove postupka), ali da se u ISEP-u i dalje vodi potraživanje po osnovu glavnog duga (npr. uplata Zavoda za zdravstveno osiguranje po osnovu refundacije bolovanja po zahtjevu Agencije za sigurnost hrane je evidentirana u glavnoj knjizi spomenute Agencije koja je to evidentirala kao svoje potraživanje, dok se u ISEP-u i dalje vodi potraživanje za osnovni dug, a zatvorena su potraživanja za troškove postupka). Dakle, u ISEP su evidentirana i ona potraživanja koja su već evidentirana kao takva u poslovnim knjigama drugih institucija koje Pravobraniteljstvo zastupa. Navedeno upućuje na zaključak kako nije uspostavljen zadovoljavajući sustav praćenja i evidentiranja naplate potraživanja u ISEP aplikaciji u suradnji s institucijama BiH koje Pravobraniteljstvo zastupa.

PREPORUKA 4

Pravobraniteljstvo treba u suradnji s Ministarstvom financija i trezora BiH i drugim institucijama koje zastupa uspostaviti odgovarajući sustav praćenja naplate potraživanja po osnovu glavnog duga.

U skladu s navedenim, ne možemo se pouzdati u stanja potraživanja evidentirana u ISEP aplikaciji, niti smo mogli utvrditi iznose potraživanja po osnovu dosuđenih troškova sudbenih postupaka koja su isključivo u nadležnosti Pravobraniteljstva.

PREPORUKA 5

Potrebno je osigurati zasebna izvješća o potraživanjima po osnovu glavnog duga i potraživanjima po osnovu dosuđenih troškova postupka.

Prema podacima iz ISEP-a stanje naplate potraživanja za sve godine ukupno iznosi oko 22 %. Ustanovili smo kako se uplate po predmetima uglavnom vrše u obrocima/ratama uz suglasnost Pravobraniteljstva zbog čega postupak naplate potraživanja traje duže razdoblje.

Pravobraniteljstvo je u obrazloženjima izvješća navelo kako dinamika naplate između ostalog ovisi i o sudovima koji vode izvršne postupke.

Pravobraniteljstvo je u studenom 2023. godine donijelo novi Naputak o načinu i postupku odobravanja plaćanja dužnicima novčanih obveza u ratama. Sagledavajući proces sveukupno smatramo kako još uvijek postoji prostor za unapređenje istog kroz osiguranje dosljedne primjene propisanih pravila i procedura, a sve u cilju osiguranja efikasnije naplate dosuđenih troškova.

U skladu s navedenim, Pravobraniteljstvo je poduzelo aktivnosti na donošenju politika i procedura naplate potraživanja u skladu s danom preporukom od prethodne godine (preporuka broj 8 u Tablici 2) koje ćemo pratiti u narednom razdoblju do konačne implementacije.

7. UPOŠLJAVANJE I STATUS UPOSLENIH (ANGAŽIRANIH) OSOBA

Zakonom o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2023. godinu Pravobraniteljstvu je odobreno 20 uposlenih.

Na 31.12.2023. godine u Pravobraniteljstvu je bilo 17 uposlenih od kojih su tri imenovane osobe. Prosječan broj uposlenih u 2023. godini za koje su isplaćene bruto plaće bio je 18. Koncem godine u tijeku je bila natječajna procedura za prijem dva pomoćnika pravobranitelja i šefa pisarne.

7.1.1. Ugovori o djelu

Pravobraniteljstvo već duže vrijeme za obavljanje redovitih poslova koji su u nadležnosti institucije, a koji nisu sistematizirani važećim Pravilnikom o unutarnjem ustroju u kontinuitetu angažira određeni broj osoba po osnovu ugovora o djelu. Ukupno je tijekom 2023. godine bilo angažirano devet izvršitelja za čije su usluge isplaćivane naknade na mjesečnoj razini u rasponu od 300 do 1.800 KM (od navedenog broja izvršitelja šest ih je bilo angažirano većim dijelom godine u kontinuitetu). Angažiranje osoba vršeno je za poslove kurira-vozača zamjenika pravobranitelja i pomoćnika pravobranitelja (dvije osobe, od kojih je jedna tijekom cijele godine, a druga osoba devet mjeseci, mjesečna neto naknada 950 KM), pravne poslove (dvije osobe u kontinuitetu devet mjeseci, neto naknada od 1.100 KM do 1.800 KM), poslove informatičara (jedna osoba tijekom cijele godine, prosječna mjesečna neto naknada 550 KM) te financijske poslove (tri osobe, od kojih je jedna osam mjeseci, jedna osoba jedan mjesec i jedna osoba dva mjeseca sa naknadom od 800 KM do 1.500 KM).

Ukupni izdaci za ove namjene sa 31.12.2023. iskazani su u neto iznosu od 65.666 KM i manji su za 1.525 KM u odnosu na prethodnu godinu.

Novoimenovano rukovodstvo je od listopada 2023. godine smanjilo broj osoba angažiranih po ovom osnovu tako da su na kraju godine na ovaj način bile angažirane ukupno tri osobe (financijski suradnik, vozač, informatičar).

U skladu s navedenim, Pravobraniteljstvo je poduzelo aktivnosti na racionalizaciji izdataka i smanjenju broja osoba angažiranih po osnovu ugovora o djelu, ali s obzirom na to da još uvijek postoje ovakvi angažmani za poslove iz djelokruga redovitih aktivnosti

preporuku danu prethodne godine (preporuka broj 14 u Tablici 2) ćemo pratiti i u narednom razdoblju do konačne realizacije iste.

8. JAVNE NABAVE

Pravobraniteljstvo je objavilo Plan javnih nabava za 2023. godinu kao i sve izmjene Plana, kako je propisano Zakonom o javnim nabavama.¹⁹

Prema prezentiranim podacima²⁰, Pravobraniteljstvo je u 2023. godini provelo jedan otvoreni postupak u vrijednosti od 187.165 KM, pet konkurentskih postupaka u vrijednosti od 80.313 KM, četiri postupka iz Aneksa II. u vrijednosti od 41.571 KM te izravne sporazume u vrijednosti od 21.245 KM. Svi iznosi u točki 8. su bez PDV-a.

Opći nedostaci utvrđeni revizijom procesa javnih nabava odnose se na:

- Uvidom u portal javnih nabava konstatirali smo kako Pravobraniteljstvo tijekom 2023. godine nije objavljivalo podatke o realiziranim vrijednostima ugovora/okvirnih sporazuma te njihovom ostatku kako je to predviđeno odredbama Zakona. Člankom 75. stavak 3. Zakona o javnim nabavama propisano je kako je ugovorno tijelo u obvezi izvijestiti o realizaciji potpisanih ugovora/okvirnih sporazuma. Objava je izvršena na internetskoj stranici Pravobraniteljstva, ali ne i na portalu javnih nabava.
- Kašnjenje objave odluke o izboru ponuđača za nabavu kompjutorske i elektroničke opreme na internetskoj stranici Pravobraniteljstva. Objava je izvršena mjesec dana nakon propisanog roka.

PREPORUKA 6

Pravobraniteljstvo je dužno izvješćivati o realizaciji potpisanih ugovora/okvirnih sporazuma na portalu javnih nabava u skladu sa zakonskim odredbama.

U revidiranim procedurama javnih nabava nisu uočeni značajni nedostaci, osim za nabavu službenih vozila.

8.1.1. Nabava službenih vozila

Pravobraniteljstvo je u listopadu 2023. godini pokrenulo otvoreni postupak nabave četiri vozila ukupne procijenjene vrijednosti 188.034 KM. Predmet nabave je podijeljen u tri lota: lot 1: putničko motorno vozilo srednje klase (59.829 KM), lot 2: dva putnička motorna vozila niže srednje klase (102.564 KM) i lot 3: putničko motorno vozilo niže klase (25.641 KM)²¹.

¹⁹ Službeni glasnik BiH, broj 39/14 i 59/22

²⁰ Podaci iz tabličnih pregleda sačinjenih za potrebe revizije

²¹ Klase vozila i procijenjene vrijednosti su utvrđene u skladu s Pravilnikom o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH (Službeni glasnik BiH, broj 24/23).

Kriterij za dodjelu ugovora bio je najniža cijena i planirano je održavanje e-aukcije. Prema dostavljenom izvješću o preuzimanju tenderske dokumentacije od strane ponuđača, istu je preuzelo 13 potencijalnih ponuđača. Za sva tri lota pristigla je po jedna prihvatljiva ponuda tako da nije bilo moguće održati e-aukciju. Zaključeni su ugovori s ponuđačima za lot 1 u iznosu od 59.826 KM, za lot 2 u iznosu od 102.561 KM, za lot 3 u iznosu od 24.778 KM.

Uvidom u tendersku dokumentaciju i dokumentaciju o provedenom istraživanju tržišta ustanovili smo kako tražene tehničke specifikacije vozila za lot 1 i lot 2 po pojedinim tehničkim karakteristikama ili cjenovno isključuju druge modele vozila i brendove²². Tržišna cijena modela i brendova vozila koji su zadovoljavali tehničke karakteristike je znatno veća od procijenjene vrijednosti vozila tako da ista cjenovno nisu mogla zadovoljiti klasu vozila koje se nabavlja. Imajući u vidu navedeno, smatramo kako nisu ispoštovana temeljna načela Zakona o javnim nabavama BiH koji se odnose na aktivnu i pravičnu konkurenciju.

PREPORUKA 7

Pravobraniteljstvo treba tehničke specifikacije vozila sačiniti tako da osigura aktivnu i pravičnu konkurenciju.

²² Lot 1: Mercedes C klase- cjenovno odstupanje: tržišna vrijednost za motor tražene snage cijena iznosi cca 110.000 KM sa PDV-om, BMW serije 3 - dužina vozila tražena po specifikaciji iznosi min. 4750 mm, dok dužina BMW-a iznosi 4709 mm. Lot 2: Mercedes A klase- cjenovno odstupanje: za motor traženih karakteristika tržišna cijena iznosi cca 97.897 KM sa PDV-om, širina vozila tražena po specifikaciji iznosi min. 1980 mm, dok širina Mercedes-a iznosi 1796 mm, BMW serije 1- širina vozila tražena po specifikaciji iznosi min. 1980 mm, dok širina BMW-a iznosi 1799 mm.

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA

Pravobraniteljstvo je u ostavljenom roku dostavilo odgovor na Nacrt izvješća o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2023. godinu u kojem je navelo kako će u okviru raspoloživih kapaciteta uložiti dodatne napore radi poduzimanja neophodnih aktivnosti na realizaciji danih preporuka. U skladu s navedenim, ovo Izvješće predstavlja konačno izvješće bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2023. godinu.

Reviziju u Pravobraniteljstvu za 2023. godinu obavili su: Nataša Avdalović - voditelj tima i Armin Korać - član tima.

**Voditelj tima za
finansijsku reviziju**

Nataša Avdalović, v. r.

**Rukovoditelj Odjela za
finansijsku reviziju**

Snježana Baštinac, v. r.

**Rukovoditelj Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvalitete finansijske revizije**

Mirsada Sijamić, v. r.

Broj: 04-16-1-876/24

Privici

Tablica I. - Pregled rashoda proračuna za 2023. godinu

Tablica II. - Bilanca stanja na 31.12.2023. godine

Tablica III. - Pregled prihoda i primitaka za 2023. godinu

Pregled rashoda proračuna za 2023. godinu

Pravobraniteljstvo BiH

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun	Izvršenje proračuna	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	1.409.000	0	1.409.000	1.249.089	89
Bruto plaće i naknade	926.000	0	926.000	832.048	90
Naknade troškova uposlenih	171.000	-15.000	156.000	147.780	95
Putni troškovi	41.000	6.000	47.000	37.548	80
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	32.000	-8.000	24.000	23.760	99
Izdaci za energiju i komunalne usluge	1.000	0	1.000	304	30
Nabava materijala	29.000	-6.000	23.000	15.110	66
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	22.000	0	22.000	16.566	75
Unajmljivanje imovine i opreme	12.000	0	12.000	11.737	98
Izdaci za tekuće održavanje	22.000	0	22.000	21.104	96
Izdaci za osiguranje	6.000	5.000	11.000	29	0
Ugovorene i druge posebne usluge	147.000	18.000	165.000	143.103	87
2. Kapitalni izdaci	270.000	0	270.000	266.624	99
Nabava zemljišta	0	0	0	0	
Nabava građevina	0	0	0	0	
Nabava opreme	170.000	90.000	260.000	256.624	99
Nabava stalnih sredstava u obliku prava	100.000	-90.000	10.000	10.000	100
Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Proračun-neposredna potrošnja (1+2+3)	1.679.000	0	1.679.000	1.515.713	90
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Ukupno (4+5+6+7)	1.679.000	0	1.679.000	1.515.713	90

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo 26.02.2024. godine.

Pravobranitelj:
Almina Pilav

Bilanca stanja na 31.12.2023. godine

Pravobraniteljstvo BiH

Tablica II.

Opis	31.12.2023.	31.12.2022.	Postotak (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	1.189	11.112	11
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja	1.189	11.112	11
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	151.182	37.613	402
Stalna sredstva	306.397	338.483	91
Ispravka vrijednosti	155.215	300.870	52
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	151.182	37.613	402
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	152.371	48.725	313

3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	292.261	186.221	157
Kratkoročne tekuće obveze	13.489	24.517	55
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obveze prema uposlenima	74.954	81.838	92
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	203.818	79.866	255
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	151.182	37.613	402
Izvori sredstava	151.182	37.613	402
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	

UKUPNO PASIVA (3+4+5)	443.443	223.834	198
------------------------------	----------------	----------------	------------

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stavak 4., napomenuto je kako bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežena** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sustava Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na razini Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo 26.02.2024. godine

Pravobranitelj:
Almina Pilav

Pregled prihoda i primitaka u 2023. godini

Pravobraniteljstvo BiH

Tablica III.

Opis	Planirani iznos u proračunu	Izmjene i dopune	Ukupno planirani iznos	Ostvareni iznos	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	300.000	0	300.000	737.133	246
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	0	0	0	0	
Prihodi od naplate premija osiguranja	0	0	0	180	
Ostali prihodi	0	0	0	523.657	
Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	0	0	0		
Prihodi od naknada troškova/Pravobraniteljstvo BiH	300.000	0	300.000	213.295	71
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inozemstva	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	12.000	0	12.000	53.390	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	12.000	0	12.000	53.390	
Primici od financijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	312.000	0	312.000	790.523	253

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 26.02.2024. godine

Pravobranitelj:
Almina Pilav